

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

GALĪGAIS
2004/2190(INI)

9.2.2005

ZIŅOJUMS

par **sociālo situāciju Eiropas Savienībā**
(2004/2190(INI))

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

Referente: *Ilda Figueiredo*

PR_INI

SATURS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PROCEDŪRA	9

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par sociālo situāciju Eiropas Savienībā (2004/2190(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Parlamenta 2002. gada 4. jūlija rezolūciju par Komisijas ziņojumu “Eiropas Nodarbinātības stratēģijas reģionālās dimensijas stiprināšana”¹,
- ņemot vērā Parlamenta 2002. gada 25. septembra rezolūciju par Komisijas ziņojumu par Eiropas nodarbinātības stratēģijas piecu gadu rezultātiem²,
- ņemot vērā Parlamenta 2003. gada 3. septembra rezolūciju par sociālās politikas ieviešanas rezultātiem³,
- ņemot vērā Nodarbinātības darba grupas “Radīt vairāk darbavietu Eiropā” 2003. gada novembra ziņojumu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2003. gada 11. novembra rezolūciju par invalīdiem saistībā ar Eiropas Invalīdu gadu 2003,
- ņemot vērā tā 2003. gada 24. septembra rezolūciju par Komisijas un Padomes apvienoto ziņojumu par stabilām un piemērotām pensijām⁴,
- ņemot vērā tā 2003. gada 4. decembra rezolūciju par priekšlikumu regulai, kas groza Regulu (EEK) Nr. 1408/71 par sociālās drošības shēmas piemērošanu nodarbinātām personām un to ģimenēm, kas maina dzīvesvietu Kopienas ietvaros⁵,
- ņemot vērā tā 2004. gada 14. janvāra rezolūciju par vienlīdzīgām iespējām sievietēm un vīriešiem Eiropas Savienībā⁶,
- ņemot vērā tā 2004. gada 20. aprīļa rezolūciju par Komisijas ziņojumu ”Vienlīdzīgas iespējas invalīdiem”: “Eiropas Rīcības plāns”⁷,
- ņemot vērā 2004. gada 18. maija Komisijas darba dokumentu par sociālo situāciju Eiropas Savienībā,
- ņemot vērā 2004. gada maija Augstākā līmeņa darba grupas ziņojumu par sociālās politikas nākotni Eiropas Savienībā,

¹ OJ C 271 E, 12.11.2003, lpp.593.

² OJ C 273 E, 14.11.2003, lpp.192.

³ OJ C 76 E, 25.3.2004, lpp.226.

⁴ OJ C 77 E, 26.3.2004, lpp.251.

⁵ OJ C 89 E, 14.4.2004, lpp.124.

⁶ OJ C 92 E, 16.4.2004, lpp.329.

⁷ Līdz tam pieņemtie teksti, P5_TA (2004)0292.

- ņemot vērā Augstā līmeņa darba grupas “Lisabonas stratēģija attīstībai un nodarbinātībai” 2004. gada novembra ziņojumu “Pieņemt izaicinājumu”,
 - ņemot vērā Komisijas ziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Sociālās politikas darba kārtību (KOM(2000)0379),
 - ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
 - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu (A6-0035/2005),
- A. tā kā pēc desmit jauno dalībvalstu ar dažādu valstu attīstības pakāpi, kas ir zemāks par ES-15 veco dalībvalstu vidējo līmeni, pievienošanās Eiropas Savienībai 2004. gada maijā, 25 dalībvalstu Eiropas Savienībā izveidojās tāda sociālā situācija, kas prasa pievērst lielāku uzmanību sociālajiem un attīstības jautājumiem;
 - B. tā kā pēdējos trīs gados ekonomikas pieaugums ir samazinājies uz pusi, paaugstinot bezdarba līmeni, kas tagad skar aptuveni 20 miljonu cilvēku ES, kuru vairākums ir sievietes, un izraisot satraucošus nabadzības un sociālās atstumtības līmeņus, kuru jaunākie dati (2001. gads) rāda, ka aptuveni 70 miljonu cilvēku ir uz nabadzības robežas; tā kā tas, ka dati par nabadzību un sociālo atstumtību nav svaigi un nav pilnīgi precīzi, apgrūtina dziļāku analīzi un traucē laikus apzināties nepieciešamību veikt tūlītējus pasākumus problēmas risināšanai, tā kā Lisabonas mērķos paredzēts 2010. gadā sasniegt vispārējās nodarbinātības 70% līmeni un sieviešu nodarbinātības 60% līmeni;
 - C. tā kā pieaug nevienlīdzība starp dalībvalstīm, starp reģioniem, kopienām un iedzīvotāju grupām;
 - D. tā kā sociālajiem aspektiem Lisabonas programma ir veltīta mazāka uzmanība nekā cenu stabilitātei, izmaksu samazināšanai un budžeta deficītam;
 - E. tā kā vispārējās izmaiņas darba tirgū, it īpaši rūpniecības sektorā un nesenā multinacionālo uzņēmumu pārvietošanās uz dažādām dalībvalstīm izraisīja augstu bezdarba līmeni vecuma grupā no 40 līdz 55 gadiem, īpaši attiecībā uz sievietēm, kurām ir grūtības atrast citu darbu;
 - F. tā ka Kopienas politikam ir pilnība janem vera kvalitatīvu darba vietu radišana, īpaši iedzīvotāju grupām kuras visvairak paklautas bezdarbam, un galvenokart jauniešiem, kuru bezdarba līmenis dažas dalībvalstīs pastāvīgi pārsniedz 20%;
 - G. tā kā vēl joprojām pastāv sieviešu diskriminācija attiecībā uz pieeju kvalitatīvām darba vietām un atalgojumu un daudzās dalībvalstīs ģimenes atbalsta sociālie līdzekļi joprojām nav pietiekami, īpaši attiecībā uz mazbērnu novietnēm, pirmsskolas izglītību un vecākās paaudzes iedzīvotājiem, kas ļautu apvienot ģimenes un profesionālo dzīvi;
 - H. ņemot vērā sabiedrisko pakalpojumu un sociālās ekonomikas svarīgumu darbvietu attīstībā un cīņā pret nabadzību un sociālo atstumtību;
 - I. tā kā novecojusi un nepietiekami precīza informācija par nabadzību un sociālo atstumtību ir šķērslis detalizētākai analīzei un ātrai darbībai, lai izstrādātu neatliekamus pasākumus šo parādību novēršanai;

- J. tā kā jaunajai paplašinātajai Eiropai ir jācīnās ar pieaugošo novecošanās tempu un ar vispārēju dzimstības krišanos, šī iedzīvotāju skaita maiņas tendence ir jāanalizē rūpīgāk, lai sasniegtu Lisabonas mērķus;
- K. tā kā sociālo apstākļu analīze prasa pašreizējās ekonomikas kārtības sociālo seku pētīšanu, it īpaši plaši izplatīto un pieaugošo nabadzību un atstumtību, darba apstākļu pasliktināšanos un plašu sabiedrības grupu atstumtību, kuras nākotnē gaida nenodrošinātas darba vietas, bezdarbs, ierobežota pieeja veselības aprūpei un labam mājoklim, tiesu aizstāvībai, atpūtai un kultūrai, un tie ir tikai daži piemēri, kad netiek ievērotas viņu cilvēktiesības un sociālās tiesības;
- L. tā kā pat pēc pēdējās paplašināšanās Eiropas Savienībai ir jārisina nozīmīgas demogrāfiskās problēmas un tādējādi ir vajadzīga imigrācija, lai risinātu to ietekmi uz pašreizējo darba tirgu;
- M. tā kā nepieciešamība izmēģināt jaunus līdzekļus mudina pētīt iespēju dalībvalstīs ieviest piemēram” minimālos iztikas ienākumus”
1. uzsver nepieciešamību par prioritārām uzskatīt un stāties pretī bezdarba, nabadzības un sociālās atstumtības problēmām, šim nolūkam nepieciešams pārskatīt esošo ekonomikas un finanšu politiku, tostarp Stabilitātes paktu, Lisabonas stratēģiju, iekšējo tirgu un konkurences politiku, piešķirt prioritāti un centieniem sasniegt augstāku stabilas un kvalitatīvas nodarbinātības līmeni, saistot to ar tiesībām, investīcijām un kvalitatīviem publiskiem pakalpojumiem, kuri garantē sociālo iekļaušanos īpaši izglītības, sabiedrības veselības, bērnu iestāžu, atkarīgu cilvēku, sabiedriskā transporta un sociālo pakalpojumu jomā;
 2. uzsver nepieciešamību izskatīt paredzēto Direktīvu par pakalpojumiem (Eiropas Parlamenta priekšlikums izskatīt plānoto pakalpojumu direktīvu (priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas priekšlikums par pakalpojumiem iekšējā tirgū) no paredzamo seku viedokļa attiecībā uz darba tirgu un darba vietu kvalitāti;
 3. uzskata, ka, lai sasniegtu augstu nodarbinātības līmeni un radītu augstākas kvalitātes stabilas darbvietas, ir jāīsteno industriālā politika, jānovirza investīcijas liela mēroga infrastruktūrā, jāstiprina pētniecības un inovāciju politika ar Lisabonas mērķiem, atbalstot to ar nepieciešamajiem resursiem un jāīsteno mūžizglītības politika;
 4. no jauna apliecinā, ka sociālā un integrācijas politikas ir būtiskas no pilsoņu tiesību viedokļa, tās ir būtiskas arī Eiropas Savienības attīstībai un uzsver, ka sociālā un integrācijas politika ir attīstību veicinošs faktors;
 5. uzsver nepieciešamību pēc jaunas sociālās politikas darba kārtības 2006.-2010.gadam, kuras mērķi ir šādi:
 - sociālā politika, kas balstīta uz garantēto cilvēka pamattiesību ievērošanu un to pieejamību visiem visās Kopienas politikās;
 - iesaistītas un saliedētas sabiedrības attīstība, kura kā priekšnoteikumu pieņem tādas pasākumus, kas paredz stabilu nodarbinātību un darbinieku tiesību ievērošanu;

- tādas sabiedrības attīstības veicināšana, kas ir balstīta uz dzimumu līdztiesību un diskriminācijas apkarošanu visās tās izpausmēs;
 - tādas sabiedrības veicināšana, kas nodrošina vienlīdzīgas iespējas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām,
 - radīto vertību sadalīšana tā, lai garantētu visu cilvēku labklājības paaugstināšanu, ta priekšnoteikums ir, ka sociālas aizsardzības sistēmas ir publiskas un universālas, ka arī lai garantētu visiem pieejamus kvalitatīvus publiskos pakalpojumus, īpaši veselības aprūpi, izglītību un majokli;
 - sociālā politika, kas ņem vērā visas grupas un kura īpaši domāta neaizsargātām iedzīvotāju kategorijām, kuras pakļautas nabadzībai un atstumtībai: bērni, veci cilvēki, cilvēki ar īpašām vajadzībām un viņu ģimenes,
 - nodrošināt demokrātisku līdzdalību dažādās sociālajās un profesionālajās politikās;
 - attīstīt tādu izglītības un profesionālās apmācības politiku, kura veicina kvalifikāciju konverģenci un atzīšanu, saistībā ar Eiropas Savienības ekonomikas vajadzībām un kopīgi darbojoties visiem sociālajiem partneriem;
 - darba likumdošanas saskaņošana kopā ar tiesībām un garantijām īpaši sociālās aizsardzības un mūžizglītības jomā;
6. uzsver, ka Pavasara Augstākā līmeņa sanāksmei jānosaka galvenās ekonomikas vadlīnijas, lai varētu ņemt vērā satraucošo īstenību attiecībā uz bezdarba līmeņa, īpaši jaunu cilvēku un sieviešu bezdarba līmeņa paaugstināšanos, lai varētu veikt pasākumus labākai iekļaušanai, lai kvantitatīvi un kvalitatīvi uzlabotu nodarbinātību un vidi, lai pastiprinātu iesākto koordinācijas metodi, atzīmējot, ka Lisabonas mērķu sasniegšanai attiecībā uz bezdarba līmeni līdz 2010. gada jārada vairāk nekā 22 miljonus darba vietu;
7. prasa Komisijai pielikt visas pūles, lai veicinātu labāku vidi uzņēmumu dibināšanai un uzņēmējdarbības gara radīšanai, īpaši attiecībā uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kas nodrošina lielāko daļu darbvieta ES;
8. prasa visiem uzņēmumiem atzīt savu sociālo atbildību, ņemt vērā darba vietu saglabāšanu un attiecīgo reģionu attīstību, kad tiek pieņemti lēmumi par uzņēmumu pārvietošanu un saplūšanu; atgādina par nepieciešamību ievērot Eiropas Parlamenta rezolūciju 106/2003 par uzņēmumu slēgšanu pēc ES finansiālās palīdzības saņemšanas;
9. atzīmē, ka uzņēmumiem savas sociālās atbildības kontekstā ir jāgarantē vislabākie iespējamie apmācību apstākļi saviem darbiniekiem:
- iesākuma praktiskās apmācības laikā,
 - darbaspēka nepārtrauktās apmācības laikā,
 - lai atzītu un novērtētu profesionālās pieredzes rezultātā sasniegto,

lai sasniegtu šos mērķus, ikvienam lielam uzņēmumam ir jāizstrādā prasmju apgūšanas plāns un novērtēšanas sistēma apmācībai un sarunu laikā noteikto kvalifikāciju attīstībai starp sociālajiem partneriem, no vienas puses, un iestādēm, kuras piešķir profesionālo kvalifikāciju, no otras puses;

10. atzīmē nepieciešamību radīt un uzlabot nabadzības rādītājus paplašinātajā Eiropā;
11. atzīmē nepieciešamību atbalstīt nelabvēlīgos reģionus, teritorijas kuras cieš no pastāvīgiem strukturāliem trūkumiem, perifērās teritorijas un teritorijas, kuras skārusi nesenā ražošanas likvidēšana vai pārstrukturēšana vai raktuvju slēgšana, lai varētu ņemt vērā nepieciešamo ekonomisko un sociālo kohēziju;
12. uzsver nepieciešamību palīdzēt ražojošos sektorus, mikrouzņēmumus, mazos un vidējos uzņēmumus, nelielās lauku saimniecības, ģimenes saimniecības un sociālo ekonomiku, ņemot vērā to nozīmi darbavietu un labklājības radīšanā;
13. uzsver nepieciešamību veikt pasākumus vienlīdzības veicināšanai un pastāvošās diskriminācijas apkarošanai, īpaši izmantojot jaunas likumdošanas iniciatīvas Līguma 13. panta izvērsšanu sievietēm, imigrantu un cilvēku ar īpašām vajadzībām tiesību jomā, tāpat uzsver nepieciešamību stiprināt saiti starp Eiropas Sociālo fondu un valstu Rīcības plāniem nodarbinātības un sociālās iekļaušanas jomā, lai garantētu tam piemērotu finansējumu un efektīvu valstu parlamentu, NVO, kuras darbojas šajās teritorijās, un sociālo partneru līdzdalību;
14. uzsver, ka mūžizglītība palīdz apmierināt sociālās un Eiropas darba tirgus vajadzības un ka tā attiecas uz sociālajām tiesībām neatkarīgi no vecuma, dzimuma vai sociālās izcelsmes; uzskata, ka sociāli nelabvēlīgajām grupām (sievietēm, imigrantiem, cilvēkiem, kas dzīvo zem nabadzības robežas) būtu pirmām kārtām jāsaņem labumi, ņemot vērā grūtības, kuras viņi parasti cieš sava zemā apmācības līmeņa dēļ un tādēļ, ka viņiem ir ierobežota pieeja izglītības un apmācības sistēmām; un aicina veikt pasākumus, kas paredz speciālas iespējas šīm grupām, lai garantētu vienādas iespējas visiem; cer, beidzot, ka tiks izvirzīti specifiski mērķi, īpaši attiecībā uz tiem, kas nav spējuši iegūt vidējo izglītību: analfabētiem, cilvēkiem bez kvalifikācijas, bezdarbniekiem, cilvēkiem, kuri vecāki par 50 gadiem, migrantiem un sievietēm, kurām beidzies bērna piedzimšanas atvaļinājums utt.;
15. attīsta likumdošanas iniciatīvas, kuras sekmē vairāk jaunu darba vietu radīšanu, iespēju savienot darbu un ģimenes dzīvi, mūžizglītības nodrošināšanu un cilvēku pilsonisko un sociālo iesaistīšanos kopienas dzīvē;
16. atzinīgi vērtē, ka Komisijas ziņojumā uzsvērtā nodarbinātības līmeņa uzlabošanas vitālā nozīme un ka tā atzīst, ka bezdarbs ir galvenais sociālās atstumtības cēlonis;
17. uzsver nepieciešamību efektīvāk risināt darba negadījumu cēloņus un sekas, vairojot un pastiprinot kontroles pasākumus;
18. uzsver nepieciešamību atšķirību samazināšanai dalībvalstu starpā, nostiprināt nākošo finansu plānu (2007. -2013.) budžetu un strukturālos fondus, lai varētu ņemt vērā nepieciešamo ekonomisko un sociālo kohēziju, samierinot divas galvenās prasības:

solidaritāti ar jaunajām dalībvalstīm un atbalstu to reģionu strukturālajai attīstībai, kuri pašlaik ir nelabvēlīgākā situācijā un tādējādi pastiprinātu reālo konvergenci;

19. prasa Komisijai izstrādāt un publicēt vairāk augstas kvalitātes aktualizētus norādījumus un pētījumus, īpaši par sociālo mērķu visaptverošu integrāciju citās politikas jomās un par dažādo kopienu politiku iespaidu uz bezdarbu, nabadzības, sociālās atstumtības un diskriminācijas situācijas pasliktināšanos, ņemot vērā dzimtes analīzi un patiesu sabiedrības atspoguļojumu;
20. prasa Komisijai vairāk domāt par demogrāfiskajām tendencēm un to ietekmi uz sabiedrību, lai novērstu negatīvu attīstību;
21. izsaka cerību, ka beidzot tiks izteikti konkrēti priekšlikumi, kā dalībvalstīs labāk apmierināt pieprasījumu pēc labākas izglītības, apmācības un mūžizglītības, lai efektīvi attīstītu cilvēkresursu potenciālu;
22. izsaka cerību, ka jaunajā sociālajā darba kārtībā būs iekļauti konkrēti priekšlikumi, kā saglabāt un nostiprināt Eiropas sociālo modeli globalizētajā pasaulē un kā uzlabot neaizsargātāko sabiedrības locekļu sociālo stāvokli;
23. uzdod tā priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

PROCEDŪRA

Virsraksts	par sociālo situāciju Eiropas Savienībā	
Procedūras numurs	2004/2190(INI)	
Atsauce uz Reglamentu	45. pants	
Atbildīgā komiteja Datums, kad par atļauju paziņoja plenārsēdē	EMPL 18.11.2004	
Komiteja(s), kurai(-ām) lūgts sniegt atzinumu Datums, kad paziņoja plenārsēdē	FEMM 18.11.2004	
Atzinumu nav sniegusi Lēmuma datums	FEMM 25.1.2005	
Referents Iecelšanas datums	Ilda Figueiredo 20.9.2004	
Izskatīšana komitejā	23.11.2004	17.1.2005
Pieņemšanas datums	1.2.2005	
Galīgā balsojuma rezultāti	par:	22
	pret:	17
	atturas:	0
Deputāti, kas bija klāt galīgajā balsojumā	<i>Jan Andersson, Roselyne Bachelot-Narquin, Jean-Luc Bennahmias, Mihael Brejc, Udo Bullmann, Philip Bushill-Matthews, Milan Cabrnock, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Luigi Cocilovo, Ottaviano Del Turco, Harald Ettl, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Richard Howitt, Stephen Hughes, Jan Jerzy Kulakowski, Sepp Kusstatscher, Jean Lambert, Raymond Langendries, Bernard Lehideux, Lasse Lehtinen, Elizabeth Lynne, Mary Lou McDonald, Jamila Madeira, Thomas Mann, Mario Mantovani, Jiří Maštálka, Ana Mato Adrover, Maria Matsouka, Roberto Musacchio, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Óry, Dimitrios Papadimoulis, Jacek Protasiewicz, Luca Romagnoli, Leopold Józef Rutowicz, José Albino Silva Peneda, Jean Spautz, Eva-Britt Svensson, Georgios Toussas, Evangelia Tzampazi, Anne Van Lancker, Anja Weisgerber, Gabriele Zimmer</i>	
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsojumā	<i>Mihael Brejc, Udo Bullmann, Richard Howitt, Lasse Lehtinen, Jamila Madeira, Roberto Musacchio, Dimitrios Papadimoulis, Luca Romagnoli, Leopold Józef Rutowicz, Eva-Britt Svensson, Georgios Toussas, Evangelia Tzampazi, Anja Weisgerber</i>	
Aizstājēji (178. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsojumā	<i>Rodi Kratsa-Tsagaropoulou</i>	
Iesniegšanas datums – A6	9.2.2005	A6-0018/2005